

Personální devastace Českého zdravotnictví

Moderní medicína potřebuje stále větší počet vysoce kvalifikovaných zdravotníků, zejména lékařů. Vzhledem k tomu, že dvě třetiny absolventů lékařských fakult jsou ženy, je stále naléhavější nutností vytvořit mladým lékařkám podmínky jak skloubit profesní kariéru a rodinný život.

Co trápí mladé lékaře

Lékaře musíme vychovat, ale také si je udržet. Kapacita lékařských fakult je limitovaná. Stát musí zvyšovat příspěvky lékařským fakultám, aby neměly důvod navyšovat počty platících studentů v anglickém vzdělávacím programu. Tito medicí totíž v našem zdravotnictví pracovat nebudou.

Mladé lékaře trápí v zásadě tři problémy. Nízké platy, které zůstávají za základní pracovní dobu stále na úrovni nekvalifikovaných pracovníků. Přičemž mladí lékaři mají za sebou náročné a nejdější vysokoškolské studium a ve svých ruchách to nejcennější co máme, naše zdraví a životy. Soustavné porušování zákoníku práce, kdy lékaři musí odpracovat mnohem více hodin, než jiní pracující. Unavení a přepracovaní lékaři přitom častěji chybují a představují pro své pacienty potenciální nebezpečí. Třetím důvodem, který vyhání mladé lékaře z českého zdravotnictví, je komplikované, dlouhé a drahé specializační vzdělávání před atestační zkouškou.

Je třeba řešit příčiny nedostatku lékařů

Problém nedostatku lékařů a jejich stárnutí se týká všech lékařských odborností, i když například u praktických lékařů pro dospělé nebo u praktických lékařů pro děti je situace ještě horší. Nedostatek lékařů není zdaleka jen problémem pohraničních regionů, ale celé České republiky. Obrovské starosti při hledání lékaře mají například obyvatelé satelitních měst a obcí v okolí velkých aglomerací, zejména Prahy.

Regionální motivační programy nejsou řešením příčiny problému, ale většinou pouze pověstným „vytloukáním klínu klímem“, kdy politici řeší akutní problém v jednom regionu za cenu zhoršení dostupnosti lékařské péče jinde. Pro Českou lékařskou komoru jsou přijatelné pouze pozitivní motivace v podobě regionálních stipendií pro mediky, náborových příspěvků pro začínající lékaře nebo dotovaného bydlení či dotovaných ordinací. Negativní motivace v podobě různých „umístěnek“ jsou nepřijatelné, protiprávní a navíc kontraproduktivní.

Sehnat lékaře je stále větší problém

Počty ordinací praktických lékařů i praktických lékařů pro děti neustále klesají. V případě praktických lékařů pro dospělé se během pěti let (období 2018-2022) snížil počet ordinací o 259. Tedy každý rok přibližně o 1 %. Většina praxí navíc bez náhrady zaniká v obcích s počtem obyvatel do 2 000, kde musí pacienti čelit obtížím s dopravní dostupností. Praktičtí lékaři navíc stárnou. Jejich průměrný věk je 54 let, přičemž 30 % z nich je v důchodovém věku, tedy starší 65 let.

V době covidové epidemie (2020 – 2021) někteří lékaři odkládali svůj odchod do důchodu. Nechtěli si připadat jako dezertéři, kteří by své pacienty a kolegy opouštěli v těžké době. V roce 2022 však své praxe ukončilo ještě více lékařů než před covidem.

Demografická katastrofa ambulantních pediatrů

U praktických lékařů pro děti je situace ještě horší. Průměrný věk 56 let, 47 % ve věku nad 60 let a celá jedna třetina starších 65 let, to je demografická katastrofa. Jednou z hlavních příčin bylo nesmyslné vyčlenění ambulantních lékařů z pediatrie, ke kterému došlo přes odpor lékařské komory

v roce 2004. Uměle vznikl obou Praktické lékařství pro děti a dorost (PLDD), který nemá v Evropě obdoby a není tedy lékařům v rámci EU uznáván. Zájem o tento obor logicky trvale klesal.

Počty ordinací ambulantních pediatrů se snižují ještě rychleji než u jejich protějšků pro dospělé a to tempem okolo 3 % každý rok. Během pěti let (období 2018-2022) se snížil počet ordinací o 336 na současných 2 168. I před příchodem uprchlíků z Ukrajiny tak měla řada rodičů problém sehnat pro své děti lékaře.

Pediatric má naději

Pediatric však má naději. V roce 2017 došlo k opětovnému sloučení oboru, které podporovala i Česká lékařská komora. Atraktivita oboru se zvýšila a o atestace z pediatric mají znovu mladé lékařky, a v menší míře i muži lékaři, zájem. V roce 2017 se do oboru přihlásilo 167 zájemců a v roce 2022 již 256. Úměrně stoupá i počet lékařů a lékařek, kteří absolvovali základní pediatrický vzdělávací kmen. V roce 2022 jich bylo 114 a počet poroste. Objevují se již také první lékaři se specializovanou způsobilostí. V roce 2021 jich atestovalo 27, v roce 2022 ale již 64. Pokud vydržíme a nepodlehne naléhání zas pediatrici nějak „reformovat“ a rozdělovat, pak pediatři v České republice nevyhynou.

20.6.2023

MUDr. Milan Kubek – prezident ČLK